

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1980, wrzesień 27 Teleks nr 215

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 745
maszynopis*

W województwie legnickim wszystkie zakłady pracują normalnie. W Oddziale jaworskiej „Polleny” w Ścinawie – gdzie wczoraj był przestój [w godzinach nocnych załoga podjęła pracę] – trwają rozmowy z kierownictwem Zjednoczenia nt. podwyżki płac. Nadal w wielu zakładach notuje się trudną sytuację materiałowo-surowcową. Pogłębiają się braki ogumienia, części do maszyn górniczych i urządzeń wentylacyjnych. Nie ma stali i niektórych materiałów w Zakładach Kuzienniczych i Maszyn Rolniczych w Jaworze. Trudności surowcowe występują w Jaworskich Zakładach Chemii Gospodarczej „Pollena”. Nie uległa poprawie sytuacja w jednostkach budowlanych – pogłębiają się niedobory materiałów [budowlanych].

W prowadzonych dyskusjach (w tym także na zebraniach partyjnych) dominują problemy dotyczące działania partii oraz aktualnej sytuacji kraju. Z wypowiedzi wynika, iż oczekuje się na decyzje VI Plenum KC. W zakładach pracy Chojnowa stwierdzono, że „brak” informacji z KC zdeorganizował pracę organizacji partyjnych, „kiedy będzie VI Plenum, jest przecież koniec września”, a w Jaworze – „na co KC jeszcze czeka, trzeba ustalić wreszcie co mamy robić”. Wiele miejsca w dyskusjach zajmują zagadnienia dotyczące jakości szeregów partyjnych. Zanotowano wypowiedź „usunąć plewy i zanieczyszczenia”, „może to być partia mało liczebna, ale silna”. Padają propozycje, by dokonać wymiany legitymacji partyjnych, dokonać nowych wyborów przed IX Zjazdem PZPR oraz zlikwidować klucz, według którego wybierani są delegaci.

W ostatnim okresie nasiliły się postulaty dotyczące dokonania rozliczenia na zebraniach partyjnych funduszu pochodzącego ze składek partyjnych. W dniu wczorajszym na zebraniu POP w Przedsiębiorstwie Budowy Kopalń Rud Bytom Oddział Polkowice stwierdzono: „należy podać członkom PZPR jak gospodarowano składkami, by sekretarze KM/G, KW i KC nie jeździli «polonezami» i nie chodzili po puszystych, miękkich dywanach”. Pytania na jakie cele przeznaczano składki partyjne zanotowano również w innych zakładach. W Hucie Miedzi „Głogów” wnioskowano, by składki partyjne nie przekraczały 10 zł, bez względu na wysokość zarobków. W Zakładzie Transportu KGHM w Lubinie postulowano, by na szkoleniach partyjnych „mniej było ideologii, a więcej życiowych problemów”.

Na zebraniu w PBKR Bytom wiele mówiono o potrzebie dokonania weryfikacji członków PZPR, pozbycia się ludzi, którzy skompromitowali siebie i partię nadużywając stanowisk i władzy. Jednocześnie pytano czy w dalszym ciągu będzie miała miejsce stosowana praktyka, że ludzie skompromitowani będą przenoszeni na inne eksponowane stanowiska.

„Czy dalej będzie się lansować ludzi uniwersalnych, którzy zabagniając jeden resort odchodzą gdzie indziej, bo się na wszystkim znają, jak np. Kuberski, czy Janiurek?” – oto niektóre ze stawianych na tym zebraniu pytań.

W dalszym ciągu szeroko dyskutuje się na temat ujawnionych nadużyć. Notuje się pytania co w tej chwili dzieje się ze Szczepańskim, „dlaczego Rada Państwa nie uchyli immunitetu”, „im szybciej podejmie się decyzję, tym lepiej. Nie ma na co czekać, tylko szybkie działanie może nas uratować”. Szeroko mówi się o wczorajszym wywiadzie z prokuratorem generalnym. Wyrażane jest przekonanie, że „wreszcie wzięto się za przestępców, którzy zdefraudowali po kilka milionów złotych”. Są również wypowiedzi: „gdzie była prokuratura wcześniej?”, „czy trzeba było dopiero strajków, żeby skłonić władze do wszczęcia śledztw i dochodzeń?”. Wczorajsza wypowiedź prokuratora budzi również szereg domysłów, kto w naszym województwie zamieszany jest w nadużycia, gdyż prokurator stwierdził, że afery dotyczą niemal każdego województwa. Na zebraniu w PBKR Bytom O/Polkowice postulowano o zmianę stosunku MO do obywateli, zgodnie z zasadą „nie tylko władza ma rację, ale i obywatel”.

Powszechnie mówi się o potrzebie podawania szybkiej i rzetelnej informacji. Żąda się, by środki masowego przekazu podawały okresowo [informację] o stanie zadłużenia państwa, ilości spłaconych i zaciągniętych kredytów oraz przedsięwzięciach rządu w tym zakresie. Uwagi krytyczne dotyczą informacji o osobach, które popełniły nadużycia. Padają stwierdzenia, że „władze informują o tym, o czym chcą”, „z nieoficjalnych źródeł wiadomo, że w afery w Polsce zamieszane jest 800 osób”. [W Zakładzie Remontowo-Montażowym w Lubinie mówi się o tym, że z ludźmi typu Kuroń, Moczulski należało przeprowadzić wywiady w naszej prasie i telewizji, „by odpowiadali przed narodem”, a nie „ściągać” materiały z obcych rozgłośni.]

W dalszym ciągu w prowadzonych rozmowach i dyskusjach krytycznie oceniane jest zaopatrzenie rynku. Dość powszechnie mówi się, że uległo ono pogorszeniu, notuje się pytania: „kiedy będzie lepiej”. Postuluje się, by odzież robocza była dostępna w handlu, a pracownikom wypłacano ekwiwalent pieniężny.

Na terenie Głogowa obserwuje się dość duże oddziaływanie na nauczycieli ze strony NSZZ z Wrocławia. Środowisko to oczekuje na odpowiedź na petycję wysłaną 11 września do Komitetu Centralnego PZPR i Ministerstwa Oświaty i Wychowania.

Na terenie województwa legnickiego nie zanotowano wydarzeń o charakterze incydentalnym.

Sekretarz KW PZPR
Henryk Kubiak

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023